

Saunassakin oppii

KUVA MEHDI CHASEMI

Lähdin kotimaastani Suomeen tammi-kuussa 2011 aloittaakseni tohtoriopintoni. Matkalla lentokentälle ystävällinen tak-sinkuljettaja oli utelias kuulemaan määrämpäästäni. Vastasin: ”Suomi.” Hän sanoi: ”Olen kuullut, että Suomi on upea. Tulet nauttimaan siitä.” Sitten hän puhui paljon Suomen ansioista ja lopulta ehdotti, että kun olen Suomessa, käyn sen naapurimaissa, kuten Singaporessa ja Indonesiassa! Minä vastasin yllättyneenä: ”Mitä? Singapore ja Indonesia?! Suomi on Pohjoismaa!” Kuljettajan suuren maantiedon tietämyksen perusteella olin iloinen siitä, ettei hän vienyt minua hautausmaalle lentokentän sijaan.

Saavuvin Suomeen. Muistan ensimmäisen päivän, kun nousin bussiin. En tuntenut ainuttakaan paikkaa, eikä ainutkaan paikka tuntenut minua. Katsoin ulos ikkunasta nähdäkseni tutun kyltin, joka osoittaisi missä olin. Kaikki oli suomeksi. Kaksi takanani istuvaa vanhaa naista puhuivat suomea. Kuuntelin tarkkaavaisesti. Se mitä kuulin, kuulosti jotakuinkin tältä:

yoo yoo misteman soomalisto kiire lasudenesa vartaradiossa arkaises väli ttö mästi aikasemin gulla mukaan me gerra aikasemin puurakenteinte torile samma miks voivoi palyoon olkomalaisen noni loppuu.

En saanut mistään kiinni. Yksikään sana ei kuulostanut tutulta! Jotkut sanat kuulostivat hauskoilta. Esimerkiksi persiaksi *loppuu* käytetään henkilöstä, jolla on valtavat pulleat posket. *Välittömästi* koostuu kolmesta persiankielisestä sanasta: *väli* tarkoittaa ’mutta’, *ttö* tarkoittaa ’sinä’ epävirallisella kielellä ja *mästi* tarkoittaa ’olet humalassa’. Yhdessä *välittömästi* tarkoittaa ’mutta sinä olet humalassa’. Silloin opin, millainen haaste suomen kieli on.

Sain Turun Ylioppilaskyläsäätiöltä vuokraamani opiskelijaj-asunnon avaimet. Talossa ei ollut mitään, ei edes lampuja. Ensimmäisestä yöstä tuli elämäni pimein yö. Seuraavana päivänä päätin ostaa jotain. Matkallani törmäsin kirpputoriin. Menin sisälle ja katsoin joitain tavaroita, joita tarvitsin eniten. Tuolloin erittäin vanha tuoli maksoi 200 euroa! Jotkut pienet katto- ja seinävalaisimet maksoivat noin 300 euroa, ja ajattelin, että tarvitsin niitä kaksi tai kolme! ”Miten voin selvitä Suomessa?” Yhtäkkiä otsani ja kasvoni valuivat hiileen. Pyyhin sitä kämmenselälläni, kun yksi sana myyntiin tarjotun tuotteen etiketistä pisti silmään: ”Antiikki.”

Illalla päätin käydä saunassa, joka oli avoinna vain opiskelijoille. Se avattiin klo 19, ja minä olin ensimmäinen, joka saapui sinne. Kävin suihkussa ja menin saunaan. Muutaman minuutin kuluttua sisään astui täysin alaston mies. Hyvä tavaton! Olin järkyttynyt. Muutaman minuutin kuluttua toinen alaston mies. Alastomuus ei monissa kulttuureissa ole yleistä, ja se, että olin yhtäkkiä ilman valmistautumista tällaisessa ilmapiirissä, oli järkyttävää. Yksi nuori suomalainen mies heitti vettä yhä uudelleen ja uudelleen kuumille kiville, mikä kiihdytti tempoa dramaattisesti. Kuumuus oli minulle kauheaa ja sietämätöntä. Näytti siltä, että hän aikoi grillata meidät. Saunasta tuli helvetti muutamassa minuutissa. En kestänyt sitä ja olin valmis lähtemään sieltä, kun yksi opiskelijoista kysyi minulta jotakin. Pian syntyi pitkä ja laaja kulttuurieroihin perustuva keskustelu, ja se sai minut unohdettamaan kuumuuden. Silloin minulle myös selvisi, että Suomessa on tapana käydä saunassa ilman rihmankiertämää – ilmaus, jonka opin äskettäin.

MEHDI CHASEMI